

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

10 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący)

SSN Beata Janiszewska (sprawozdawca)

SSN Mariusz Załucki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 10 października 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej M.K. i J.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 26 sierpnia 2021 r., VII AGa 938/20,

w sprawie z powództwa M.K. i J.S.

przeciwko P. spółce akcyjnej w Warszawie (poprzednio Przedsiębiorstwu
Państwowemu „P”. w W.)

o zapłatę,

1. odrzuca skargę kasacyjną,

**2. zasądza od M.K. i J.S. na rzecz P. spółki akcyjnej
w Warszawie kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych
tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

Beata Janiszewska

Jacek Grela

Mariusz Załucki

[J.T.]

UZASADNIENIE

Powodowie M.K. i J.S. wnieśli o zasądzenie od pozwanej P. S.A. w W. bliżej określonych kwot wraz z odsetkami. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił żądanie pozwu w części, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Na skutek apelacji strony pozwanej (która to apelacja została w wyroku Sądu Apelacyjnego omyłkowo określona jako apelacja powoda) Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił orzeczenie w zakresie odsetek, zasądzając je od 3 czerwca 2020 r. – w miejsce 1 sierpnia 2013 r. (punkt 1 wyroku). W pozostałym zakresie apelację oddalono (punkt 2), orzeczono również o kosztach postępowania (punkt 3).

W wywiedzionej przez powodów skardze kasacyjnej nie został wskazany zakresu zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji. Sformułowano jedynie następujące wnioski skargi: o „uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu II instancji, w części tj. w zakresie całości pkt I. tegoż wyroku oraz zmianę w zakresie pkt II. zaskarżonego wyroku Sądu II instancji poprzez oddalenie apelacji Pozwanego w całości, tj. oddalenie apelacji Pozwanego również w zakresie dotyczącym zarzutu Pozwanego odnośnie co do błędnego zasądzenia przez Sąd pierwszej instancji odsetek za okres od dnia 1 sierpnia 2013 do dnia 2 czerwca 2020 r. włącznie”, a ewentualnie o: „uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie pkt I. tegoż wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, o których zasądzenie, według norm przepisanych wnoszę” (s. 3 skargi).

Następnie Sąd drugiej instancji wezwał skarżących do uzupełnienia braków skargi m.in. przez wskazanie zakresu zaskarżenia.

W odpowiedzi, pismem datowanym na 26 stycznia 2022 r., to jest już po upływie terminu na wniesienie skargi kasacyjnej, powodowie stwierdzili, że skargę kasacyjną wniesiono „jednocześnie od pkt I i pkt II wyroku Sądu Apelacyjnego” oraz zaskarżono „zarówno całości pkt I jak i pkt II wyroku w zakresie, w którym Sąd Apelacyjny w Warszawie NIE oddalił całości apelacji Pozwanego, a jedynie jej część”, to jest zaskarżono „pkt II Wyroku w zakresie, w którym Sąd Apelacyjny w Warszawie nie oddalił zarzutu błędnego zasądzenia przez Sąd I instancji odsetek

za okres od dnia 1 sierpnia 2013 do 2 czerwca 2020 r. włącznie” (pisownia oryginalna, s. 1-2 pisma z 26 stycznia 2022 r.).

W odpowiedzi na skargę pozwana wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powodów kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu z uwagi na wystąpienie nieusuwalnego braku konstrukcyjnego skargi.

Stosownie do art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), oraz przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2). Zgodnie natomiast z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. skarga taka powinna zawierać wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Wskazane elementy skargi mają charakter konstrukcyjny, a ich brak nie podlega usunięciu. Wniosek taki wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 k.p.c. *in medio* z art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi z tych przepisów dopuszcza sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak braków odnoszących się do wymienionych na wstępie elementów konstrukcyjnych skargi (zob. postanowienie SN z 29 października 2021 r., V CSK 31/21, i przywołane tam orzecznictwo).

Określenie zakresu zaskarżenia ma fundamentalne znaczenie dla skargi kasacyjnej, gdyż wyznacza zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu ze skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 *in principio* k.p.c.). Z tego względu niedopuszczalne jest zastępowanie strony i samodzielne uzupełnianie skargi przez Sąd, w tym w drodze przyjęcia, że zamierzony zakres zaskarżenia został odpowiednio skorelowany z treścią wniosków skargi. Wypada przy tym zauważyć, że wymagania enumerowane w art. 398⁴ § 1 k.p.c. są jasno wyrażone w przepisach oraz dobrze rozeznane w orzecznictwie i nauce prawa, a sankcja za ich niespełnienie precyzyjnie określona w art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Powodowie nie spełnili pierwszego z przytoczonych wyżej wymagań. W skardze kasacyjnej nie wskazano bowiem zakresu, w jakim zakwestionowany został wyrok Sądu Apelacyjnego. Wprawdzie określone założenia w tym zakresie

można byłoby poczynić na podstawie treści wniosków kasacyjnych, jednak działanie takie wykraczałoby poza sferę przyjaznej interpretacji wniosków i oświadczeń procesowych oraz stanowiłoby w istocie przejaw zastępowania działań strony (reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika) aktywności samego Sądu (zob. postanowienie SN z 20 lipca 2023 r., I CSK 4971/22, oraz przywołane tam orzecznictwo).

Odmienne konkluzje co do niespełnienia konstrukcyjnych wymagań skargi kasacyjnej nie wynikają z faktu złożenia przez skarżących pisma z 26 stycznia 2022 r. Określenie w tym piśmie zakresu zaskarżenia nastąpiło bowiem po upływie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. Tymczasem pogląd o tym, że na skutek wniesienia wspomnianego pisma skarga jest pozbawiona braków konstrukcyjnych, mógłby być uzasadniony jedynie wówczas, gdyby powodowie wskazali zakres zaskarżenia jeszcze w okresie, w którym dopuszczalne jest wniesienie skargi kasacyjnej – czy to po samodzielnym dostrzeżeniu braku, czy na skutek ewentualnej aktywności Sądu (co zdarza się w praktyce, mimo że do podjęcia takiej aktywności nie ma podstawy w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego).

Podsumowując, należy wskazać, że skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnym brakiem konstrukcyjnym, podlegała odrzuceniu przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. Wobec nieodrzucenia jej przez Sąd drugiej instancji, skarga podlegała odrzuceniu przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.), ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Beata Janiszewska

Jacek Grela

Mariusz Załucki

[J.T.]

r.g.